

PROJECTE ESCOLA XXI

MEMÒRIA Curs 2012-2013

INDEX

1 DESCRIPCIÓ DE L'ENTITAT

2 DESCRIPCIÓ DE L'ACTUACIÓ

3 ANÀLISI DEL RESULTATS

3.1 DESCRIPCIÓ DELS USUARIS

3.2 ANÀLISI DE LA PARTICIPACIÓ AL PROJECTE

3.3 ANÀLISI DELS RESULTATS SEGONS ELS OBJECTIUS

4 CONCLUSIONS, ASPECTES A MILLORAR I PROPOSTES

4.1 VALORACIÓ FINAL

1. DESCRIPCIÓ DE L'ENTITAT

L'associació **ReSituat** és una associació creada el maig de 2012 per un grup de professionals de la psicologia, amb l'objectiu de promoure i desenvolupar iniciatives psicoterapèutics en l'àmbit clínic, social i/o educatiu, aprofundir en l'atenció integral de les persones mitjançant el treball psicoterapèutic i millorar la predisposició als aprenentatges dels infants i adolescents en risc d'exclusió social.

FITXA TÈCNICA

Nom de l'entitat	Associació <i>ReSituat</i>
NIF de l'entitat	G-55139448
President	Roger Buxarrais Molins
Secretària	Cati Mayans Tur
Mail de la persona responsable	associacio.resituat@gmail.com
Domicili	Grup Sant Jordi, 6
Municipi	Sant Jordi Desvalls
Codi Postal	17464
Telèfons	678 885 238

2. DESCRIPCIÓ DE L'ACTUACIÓ

El projecte **ESCOLA XXI** és un projecte psicoterapèutic integral pensat per escoles amb alumnes en risc d'exclusió social, amb la finalitat d'acompanyar-los a ells i a les seves famílies en el seu desenvolupament psicosocial tenint en compte els tres àmbits que intervenen en l'alumne (la família, els docents i el mateix alumne).

El projecte s'ha dut a terme a l'escola de Vila-roja de Girona durant el curs 2012-2013 degut al seu alt índex d'alumnes en risc d'exclusió social.

L'acompanyament s'ha realitzat a través de sessions individualitzades, observació a l'aula i/o sessions de grup en els tres àmbits (famílies, alumnes i docents).

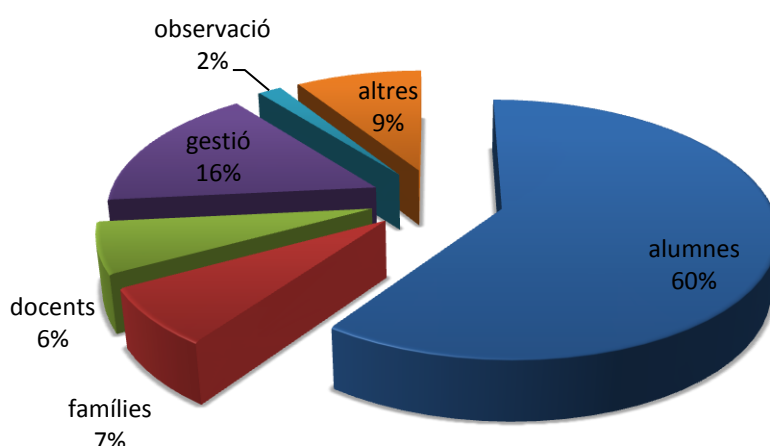
Funcions que ha realitzat el professional:

- Aproximació diagnòstica psicosocial de l'alumne
- Orientació i acompanyament a la família
- Atenció psicoterapèutica especialitzada
- Avaluació continuada dels alumnes atesos
- Seguiment dels alumnes de risc psicològic i social
- Suport i acompanyament als docents a l'aula
- Coordinació amb els diferents professionals que atenen els alumnes

DISTRIBUCIÓ DE L'ACTUACIÓ

El projecte s'ha realitzat en horari escolar amb una dedicació aproximada de 10 hores setmanals durant els 10 mesos del curs amb un total de 420 hores realitzades repartides de la següent manera:

GRÀFICA DE DISTRIBUCIÓ DE LES HORES DEL PROJECTE

Descripció dels diferent àmbits:

- **Alumnes:** Sessions psicoterapèutiques individualitzades amb els alumnes de l'escola que han demanat el servei d'atenció mitjançant la demanda familiar, escolar o pròpia, mitjançant el joc simbòlic i la paraula.
- **Docents:** Sessions de treball personal dels propis docents referents a problemàtiques relacionades amb el seu lloc de treball, tals com conflictes amb alumnes, companys de feina o dificultats personals que dificulten la seva tasca com a docent. Sessions de supervisió dels alumnes que assisteixen a l'espai per a escoltar el relat del docent, afegir informació rellevant de cada cas i tractar les dificultats amb les que es troben alhora d'enfrontar-se a la simptomatologia dels alumnes. Reunions d'equip de docents per a tractar problemàtiques del grup/classe, d'alumnes en concret i/o de dificultats amb la resta de companys de feina.

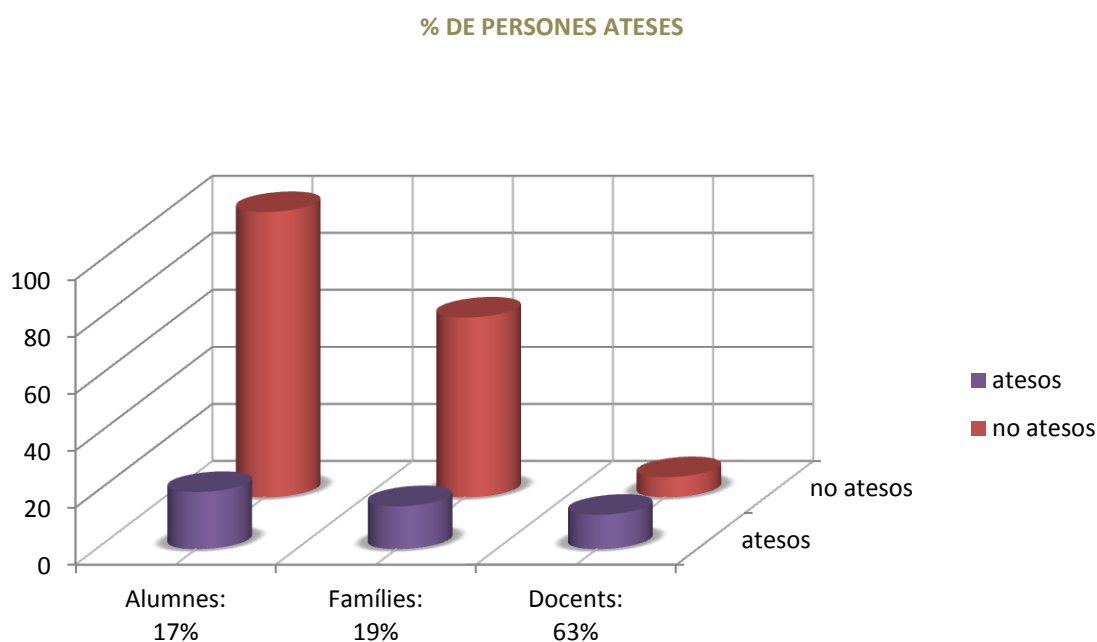
- Famílies: Sessions individualitzades per a tractar les problemàtiques dels fills que l'escola ha detectat i atendre les demandes de les pròpies famílies en el seu entorn familiar que tenen repercussió a l'ambient escolar.
- Gestió: Recull de les dades de cada alumne, transcripció de les sessions de seguiment dels alumnes, registre de les hores de dedicació del projecte, elaboració d'horaris i modificacions, planificació dels objectius i conclusions, anàlisi, interpretació i registre de la simptomatologia dels alumnes i les seves famílies, elaboració de la memòria del projecte, estudi de la seva fiabilitat i viabilitat.
- Observacions: observació a l'aula i escolta activa del discurs dels mestres i els mateixos alumnes dins l'entorn educatiu. Anàlisi i interpretació del grup i la posició que els alumnes adopten sobre el mateix. Donar informació als docents sobre les observacions realitzades.
- Altres: Converses a l'espai de lleure (esmorzar) amb els docents sobre informació rellevant i actual referent als alumnes que assisteixen a l'espai, esdeveniments important que marquen la seva quotidianitat laboral, observació de les dinàmiques entre els docents, observació de l'esbarjo dels alumnes d'educació infantil i intervencions puntuals amb alumnes i docents.

3. ANÀLISI DE RESULTATS

3.1 DESCRIPCIÓ DELS USUARIS

L'escola de vila Roja és una escola d'una línia que atén un total de 120 alumnes i 78 famílies. Per tal de poder desenvolupar la seva tasca compta amb un equip de 19 docents.

El projecte *Escola XXI* ha atès individualment un total de 47 persones, d'entre les quals han estat 20 alumnes, 15 famílies i 12 docents. A la següent gràfica es pot observar la proporció per àmbit de les persones ateses de forma directe.

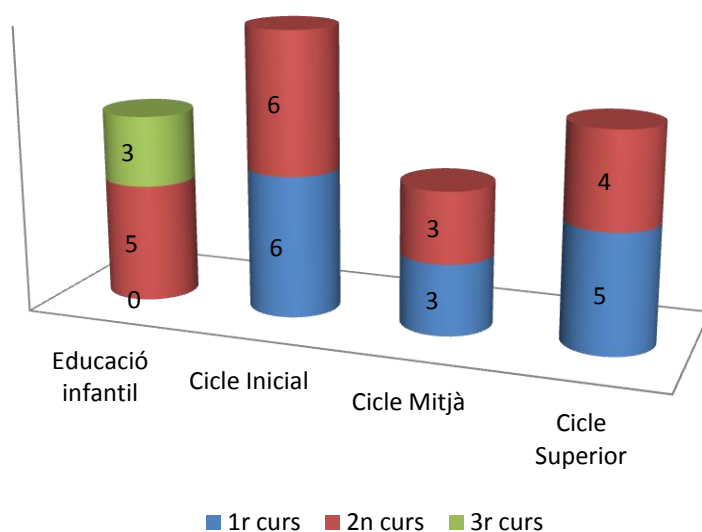

A) ELS ALUMNES

Les dades que es presenten a continuació són referents als alumnes relatius al servei, ja sigui per demanda de tercers o per atenció realitzada.

DEMANDA INICIAL D'ATENCIÓ D'ALUMNES PER PART DE L'ESCOLA

En una primera demanda del servei l'escola va fer un primer llistat d'alumnes que consideraven que necessitarien atenció. Aquesta demanda es va comptabilitzar en 32 alumnes, repartits per cursos de la següent manera:

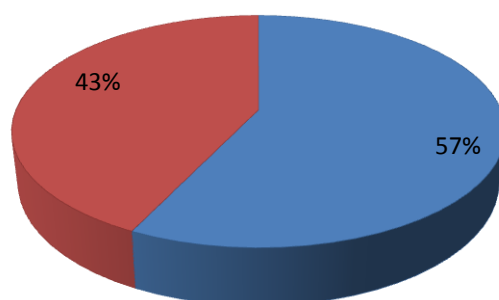

*la distribució dels cursos d'educació infantil són: 1r curs:P3, 2n curs:P4 i 3rcurs:P5

PERCENTATGE D'ATENCIÓ DELS ALUMNES RESPECTE LA DEMANDA REALITZADA

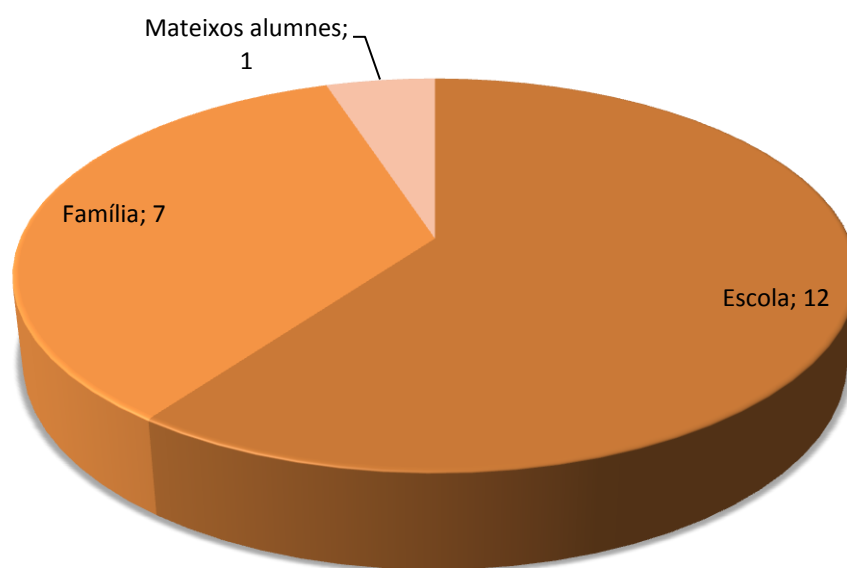
Tot i que la demanda a l'inici de curs per part dels docents era de 32 alumnes, en el transcurs del curs es van realitzar 3 demandes més. Per tant, es van fer un total de 35 demandes al servei, de les quals se'n van poder atendre 20.

■ Alumnes atesos ■ Alumnes no atesos

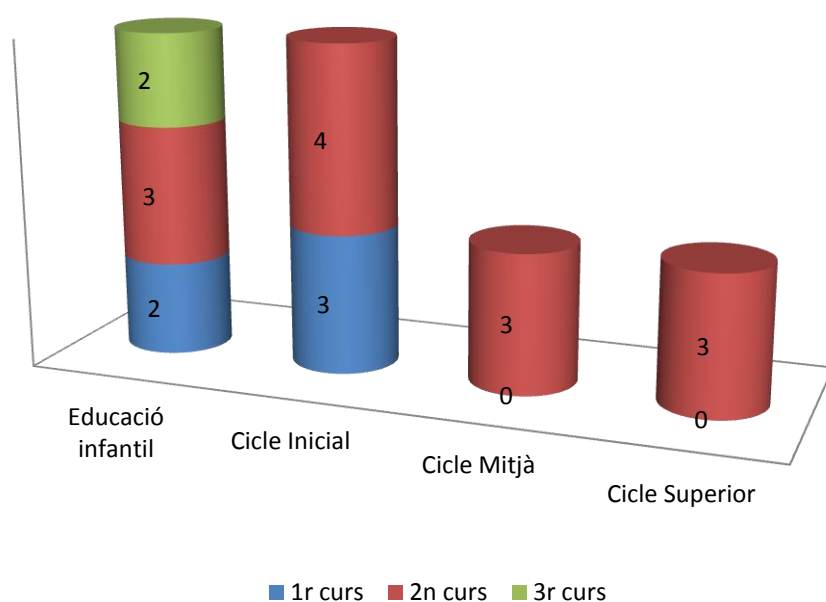
PROCEDÈNCIA DE LES DEMANDES DELS ALUMNES ATEOS

Tot i que a l'inici del curs la demanda d'atenció d'alumnes procedia majoritàriament de l'escola i existia la reticència d'algunes famílies a que els seus fills assistissin al servei, a mesura que ha avançat el curs hi ha hagut més demanda procedent de les famílies i, fins i tot, una demanda procedent d'un alumne. Aquestes dades es mostren a la següent gràfica:

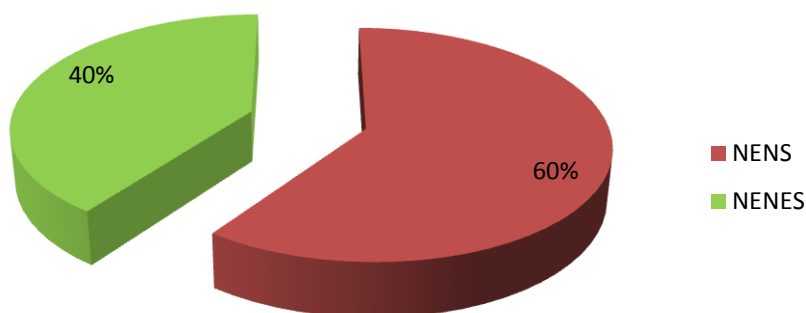

PROCEDÈNCIA PER CURS I SEXE DELS ALUMNES ATEOS AL SERVEI

Tot i que hi havia demanda d'atenció d'alumnes procedents de tots els cursos, l'equip educatiu va fer una selecció dels alumnes susceptibles de rebre atenció que es va comptabilitzar en 16 alumnes, 3 dels quals no van poder ser atesos en un inici per reticències per part de la família tot i que, 2 d'aquests, es van poder atendre al final de curs. Tanmateix, en el transcurs del curs hi van haver més demandes i, finalment, es van atendre un total de 20 alumnes. Es va donar la casuística que no es van atendre alumnes de 1r curs tant de cycle Mitjà, com de Superior.

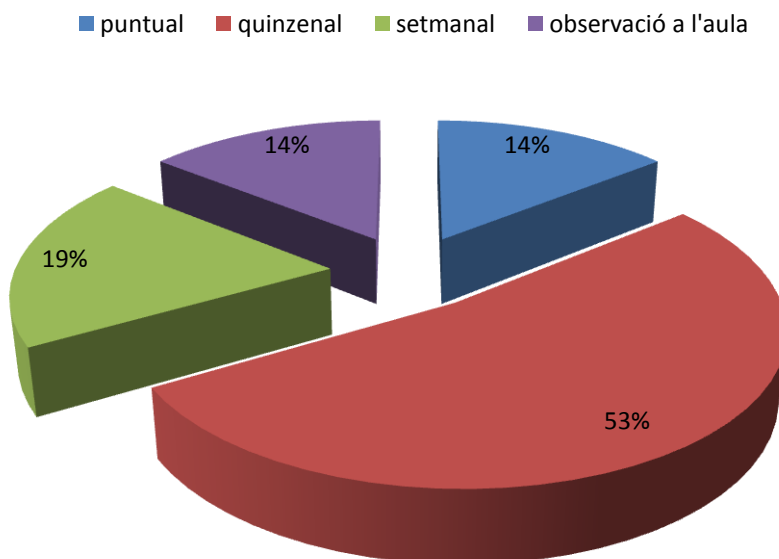

*la distribució dels cursos d'educació infantil són: 1r curs:P3, 2n curs:P4 i 3rcurs:P5

TIPUS D'ATENCIÓ REALITZADA

L'atenció dels alumnes ha estat de manera individual amb una periodicitat setmanal, quinzenal o puntual i, en els casos on no era possible l'atenció individualitzada, s'ha fet observació a l'aula i a l'hora d'esbarjo.

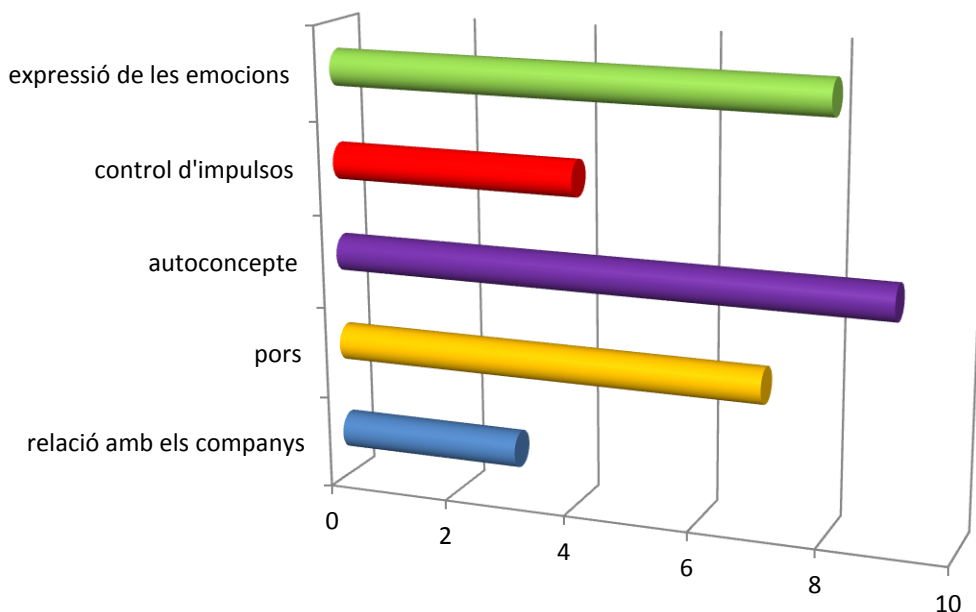
MOTIUS DE CONSULTA PER CURS ACADÈMIC

Els motius de consulta mostrats en la següent taula corresponen a les demandes d'atenció individual realitzades pels docents de l'escola, les famílies o els propis alumnes. Aquesta primera consulta pot coincidir o no amb la simptomatologia observada en el procés d'orientació diagnòstica i/o tractament.

	Cicle infantil			Cicle inicial		Cicle Mitjà		Cicle Superior		TOTAL
	P3	P4	P5	1r	2n	3r	4rt	5è	6è	
Altres	2	1							1	4
Comunicació i relació	1		2	1	1					5
Falta d'interès pels aprenentatges					1		1		1	3
Desenvolupament cognitiu		1	1		2		1		1	6
Atenció /dispersió		1	1	1	2		1		1	7
Desenvolupament emocional	2	2		3	2		3		3	15
Aspectes criança	2	2	2		1				2	9
Conducta	1	2					1		2	6
TOTAL	8	9	6	5	9	0	7	0	11	55

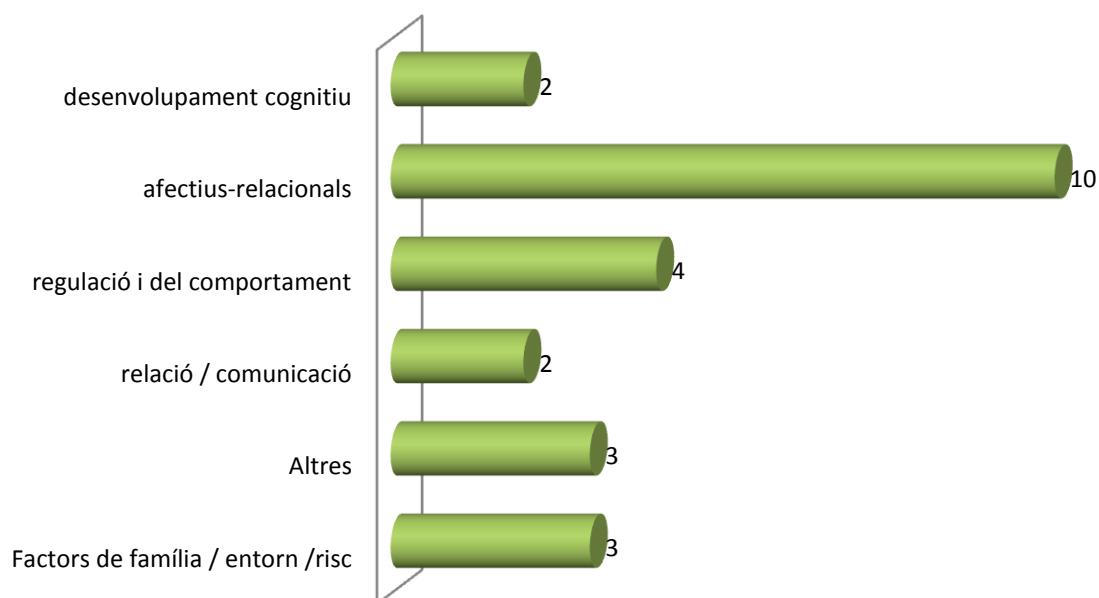
DEMANDES DELS ALUMNES

Es va donar la consigna als mestres que expliquessin als alumnes quines dificultats observaven en ells i que es presentés l'espai com un lloc on poder expressar-ho i treballar-ho. Una vegada a l'espai es va preguntar a cada alumne qui li havia dit que vingués i perquè, per a poder treballar amb la seva subjectivitat respecte la visió de l'altre sobre ell i, així, construir una demanda amb cada alumne. Tot i que amb alguns era molt concreta, amb la majoria es feia un treball d'acompanyament on anaven apareixent les pròpies demandes en forma de preguntes. Tanmateix cada cas pot tenir més d'un motiu de consulta ja que molts estan íntimament relacionats. La següent gràfica mostra les demandes dels propis alumnes, ja sigui de forma directa o indirecta.

PROBLEMES IDENTIFICATS EN ELS ALUMNES

Tot i la tendència a realitzar hipòtesis diagnòstiques, en aquest apartat només es farà un recull orientatiu de les àrees en les que s'ha observat que existeixen algunes dificultats en els alumnes. Aquestes dificultats detectades es poden agrupar de la següent manera:

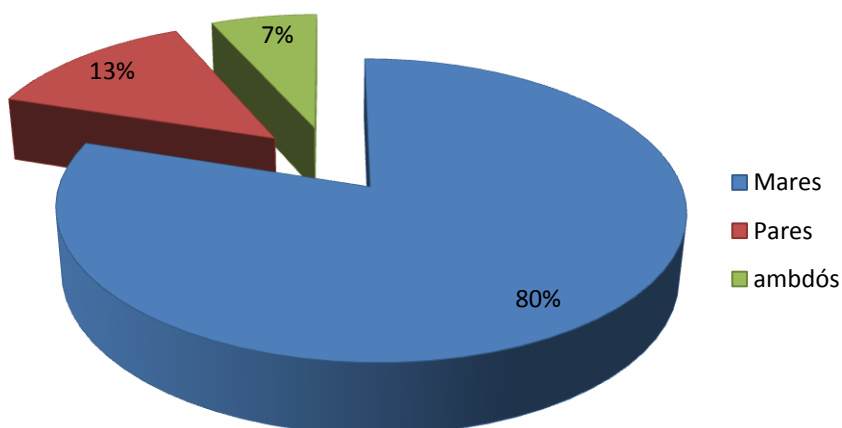
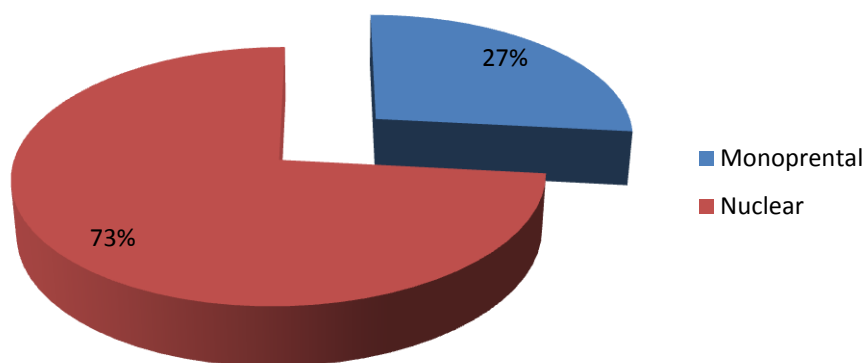

B) LES FAMÍLIES

Les dades presentades a continuació són sobre les famílies dels alumnes atesos que, a la vegada, han estat ateses al servei, ja sigui per a fer un seguiment dels seus fills o per problemàtiques personals. De les 15 famílies ateses, només 1 se l'ha atès sense atendre el seu fill.

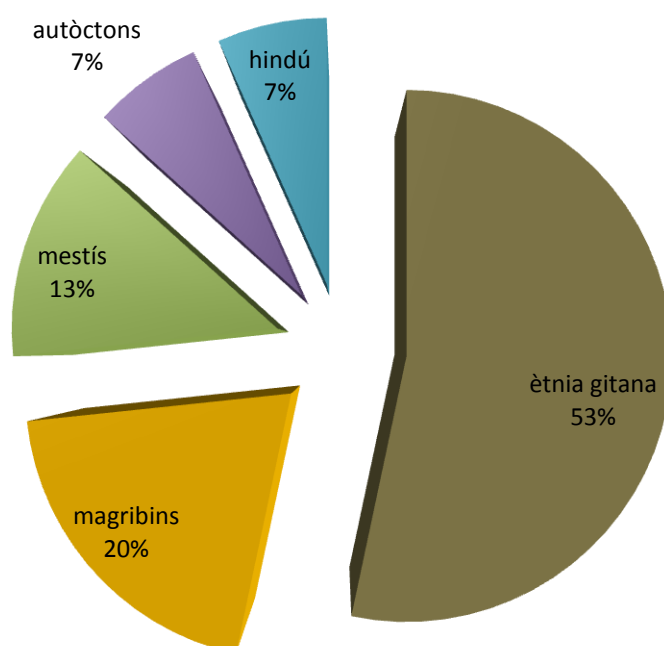
TIPUS DE FAMÍLIES I DISTRIBUCIÓ PER SEXES

Tot i haver-hi una gran majoria de famílies nuclears, per sobre de les monoparentals, s'ha observat una presència al servei, i una demanda vers els seus fills, més accentuada de les mares que dels pares. Cal puntuar, a més a més, que tots els casos de família monoparental excepte un, són per causa d'empresonament del pare.

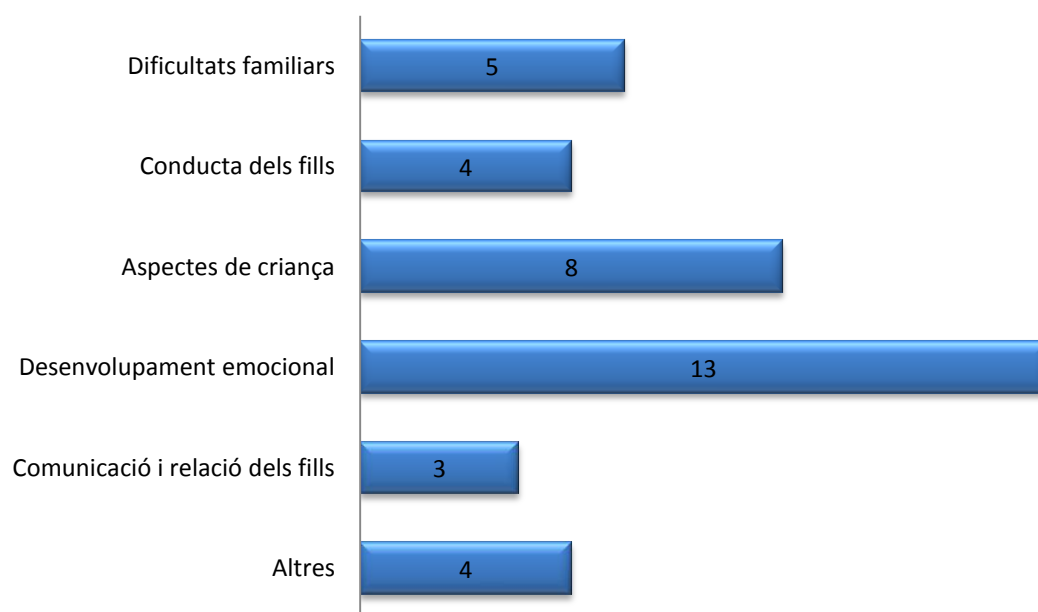
PROCEDÈNCIA ÈTNICA DE LES FAMÍLIES DELS ALUMNES ATEOS

A l'escola de Vila-roja hi conflueixen alumnes procedents de diferents cultures i ètnies d'entre les quals hi trobem en major proporció l'ètnia gitana i magribina. Com que també hi ha casos on el pare és magribí i la mare autòctona, s'ha fet una classificació de mestís per encabir-los. En la següent gràfica es representa la procedència ètnica de les famílies dels alumnes que han estat atesos pel servei.

MOTIUS DE CONSULTA DE LES FAMÍLIES

Els motius de consulta de les famílies estan totalment lligades a la demanda respecte el seu fill. Generalment existeix una queixa vers el símptoma del fill i una verbalització de falta de recursos per a enfrontar-s'hi. Dins de les múltiples demandes dels pares trobem que no existeix una per a cada cas, sinó una consulta amb múltiples motius. A la següent taula s'han agrupat els motius de consulta de les famílies ateses.

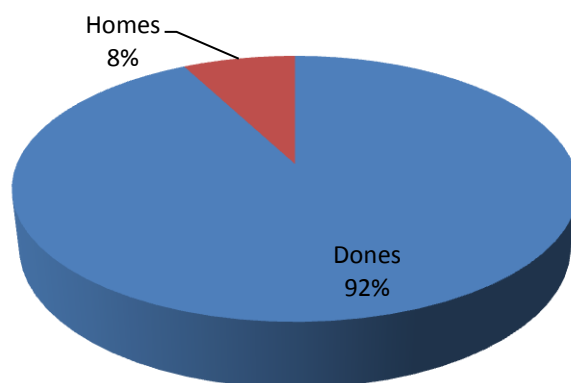

C) ELS DOCENTS

Les dades que es descriuen a continuació són referents als docents atesos al servei d'atenció tant individualment com a la mateixa aula.

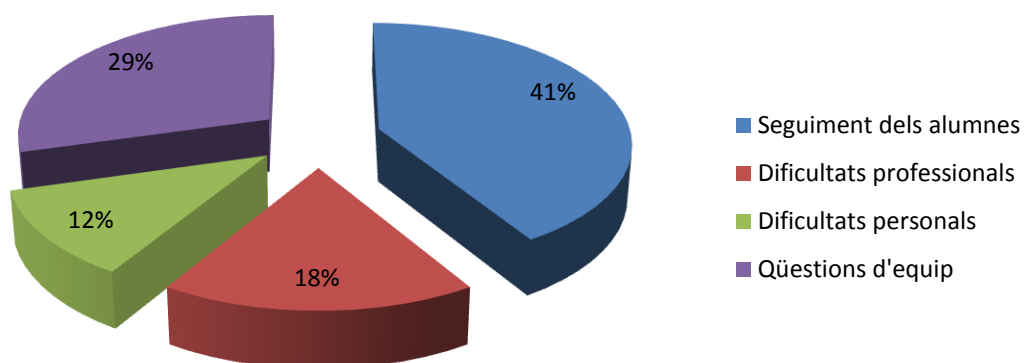
DISTRIBUCIÓ PER SEXE DELS DOCENTS AL SERVEI

Els docents de l'escola són en la seva majoria dones i cal assenyalar que no hi ha cap home com a tutor de curs. Tanmateix, al servei, s'ha donat un percentatge similar d'atenció.

DEMANDES DELS DOCENTS

Tot i que en un primer moment els motius de consulta dels docents estaven molt relacionats amb les dificultats que observaven dels seus alumnes, a mesura que ha transcorregut el curs s'ha pogut dedicar l'espai a les demandes més de tipus personal (que també afecten a la pràctica educativa) o professional relatives a les pròpies dificultats. Tanmateix, també s'ha utilitzat l'espai per a acompanyar en les qüestions relatives al funcionament com a equip. La gràfica que es mostra a continuació mostra les demandes que han realitzat els docents en funció de si algun docent n'ha fet alguna vegada:

3.2 ANÀLISI DE LA PARTICIPACIÓ AL PROJECTE

La participació al projecte per part dels tres àmbits d'acció ha passat per diversos moments durant el transcurs del curs.

ALUMNES

En l'àmbit dels alumnes és on hi ha hagut una participació més acceptada i natural tret d'algun alumne que per pors simptomàtiques en un primer moment rebutjava el servei. No obstant, al veure el professional tant a l'aula com a l'esbarjo, ha agafat confiança més ràpidament i ha permès la intervenció psicoterapèutica de manera natural.

FAMÍLIES

En l'àmbit familiar, en un primer moment, hi va hagut una forta reticència per part d'algunes famílies a que el seu fill fos atès al servei per un professional al que desconeixien. No obstant, a mesura que ha avançat el curs, les famílies han canviat la seva posició, fet que, fins i tot, una de les famílies que no volia el servei a l'escola, finalment ha realitzat demanda pel seu fill i ha assistit al servei amb una demanda personal. La demanda procedent de les famílies, ha estat de forma creixent en el transcurs del curs, arribant a finals del tercer trimestre amb demandes familiars al servei no ateses per falta d'hores i posades en llista d'espera pel curs vinent.

DOCENTS

En l'àmbit docent, la participació ha estat també de forma creixent i més continuada, lligada a l'evolució de la demanda que ha variat a mesura que el curs ha avançat. En un primer moment, totes les demandes existents eren referents als alumnes que s'atenien i es realitzaven reunions semblants a una coordinació on es feia discurs sobre els alumnes. En un segon temps, s'han pogut atendre demandes referents a dificultats o dubtes dels propis docents referents a la seva tasca educativa i la posició subjectiva respecte la simptomatologia dels seus alumnes. Finalment, en un tercer moment i quasi a finals de curs, han pogut aparèixer qüestions relatives a les relacions interpersonals amb els propis companys i amb la gestió del propi equip i la línia educativa.

3.3 ANÀLISI DELS RESULTATS EN FUNCIO DELS OBJECTIUS

Els objectius que es marca el projecte en els tres àmbits, són uns objectius a mitjà i llarg termini. Tanmateix, es realitzarà una petita anàlisi dels objectius marcats per àmbit d'acció.

ALUMNES

En l'àmbit dels alumnes, s'han pogut tractar les simptomatologies individualment al servei, fet que s'ha pogut observar, per part dels docents, una millora general dels alumnes que han assistit a l'espai en l'actitud vers els aprenentatges, el rendiment acadèmic i la conflictivitat entre els mateixos alumnes.

FAMÍLIES

En l'àmbit familiar s'han pogut definir les demandes de les famílies assistents vers els seus fills i hi ha hagut una assistència irregular al servei fruit de les resistències de la pròpia simptomatologia. No obstant, es valora molt positivament l'aproximació de les famílies a enfrontar-se a les pròpies dificultats.

DOCENTS

En l'àmbit dels docents, s'han pogut treballar aspectes personals i professionals que afecten directament a la pràctica educativa i s'ha pogut acompanyar (amb els docents que han assistit a l'espai) vers les angoixes i frustracions que presentaven. Tanmateix, a finals de curs, s'ha pogut treballar de forma puntual la demanda referent al treball conjunt de l'equip educatiu. No obstant, no s'ha pogut aprofundir sobre aquesta demanda degut a la seva tardana aparició.

Aquesta primera aproximació a la valoració dels resultats en funció dels objectius, ens fa pensar que en el transcurs del següent curs hi haurà més informació per a realitzar una correcta valoració a mitjà termini.

4.CONCLUSIONS, ASPECTES A MILLORAR I PROPOSTES

ALUMNES

Tot i que s'han pogut atendre en un primer moment totes les demandes dels alumnes a manera de consulta puntual, no s'ha pogut realitzar seguiment en dos casos que s'han posposat pel següent curs. Tanmateix, un 70% dels alumnes atesos aquest curs, s'espera que siguin atesos el curs següent i s'estima una demanda creixent provinent d'educació infantil, sobretot, del primer curs.

Com es podia observar a la gràfica de persones ateses respecte la demanda, s'ha pogut atendre un 57% de les demandes realitzades en aquest primer curs. Aquest segon curs, amb el servei ja consolidat, s'espera que la demanda sigui superior i, per tant, s'hagi de fer una millor selecció dels alumnes que seran atesos. Així mateix, es proposa un augment de les hores d'observació a les aules de preescolar per a poder valorar millor els alumnes, donar indicacions als mestres i, així, actuar de forma més preventiva. Tanmateix, això servirà per descongestionar el servei individualitzat que es dedicarà als alumnes d'altres cicles.

FAMÍLIES

Pel que fa a les demandes familiar, aquest final de curs hi ha hagut una demanda creixent al servei lligada a una dificultat per a sostenir dita demanda personal en el temps que es triga a donar-los hora de visita. Això ha perjudicat la gestió d'altres hores del servei i ha dificultat la correcta atenció de la demanda familiar. Per tal d'atendre d'una manera més puntual les famílies que ho requereixin, es proposa atendre-les en el moment en que ho demanin, (sempre i quan sigui possible) per a fer possible el vincle i establir, després, una periodicitat de reunions si s'escau.

DOCENTS

Referent a la demanda per part de l'equip docent, es va establir una hora a la setmana que va resultar, durant gairebé 2 mesos, inoperant degut a la coincidència d'un curs al que assistien tots els components de l'equip educatiu. Es proposa poder tenir una hora assignada pels docents lliure de qualsevol jornada o curs, per tal d'afavorir l'assistència dels mateixos al servei, ja que s'estima una demanda creixent durant el curs 2013-14.

4.1 VALORACIÓ FINAL

Aquest primer any del projecte *ESCOLA XXI* només pot ser valorat com a inici ja que, com s'ha recordat anteriorment, la valoració final és a llarg termini. No obstant, es valora aquest inici de manera molt positiva per part de l'equip de professionals de l'associació, així com pels professionals docents, les famílies ateses, i pels mateixos alumnes que així ho han manifestat.

Gaudir d'un espai d'escolta individual en una regió on la individualitat es difon amb l'estigma social, és quelcom que afavoreix molt positivament a les persones que hi assisteixen ja que les converteix en possibles subjectes agents de canvi.

L'espai que s'ha iniciat amb aquest projecte, ha servit per a donar el tret de sortida, marcar un punt de no retorn, en la recerca del propi desig, en la lluita contra un gaudi que es percep punyent i afavorir una veu analítica en el discurs de les problemàtiques personals de tot aquell que hagi assistit o assisteixi al servei.

Cal continuar amb l'acompanyament dels assistents, mitjançant aquest espai de creació, perquè busquin el seu propi camí i trobin les eines per enfrontar-se a les dificultats i, així, travessar el seu fantasma.